

WOORD VOORAF

“Gek hoe snel de tijd gaat.” De ruim dertig podiumpersoonlijkheden die we voor de camera interviewden over hun vroege werk en hun herinneringen aan de jaren tachtig, waren het over één zaak roerend eens. Gek hoe snel de tijd gaat. In het decennium waarover ze mondelinge geschiedenis leverden, waren ze in de meeste gevallen nog twintigers of dertigers. Jong in de broek, vol *Sturm und Drang* om hun artistieke dromen waar te maken buiten de officiële instellingen. Vandaag bezetten ze de verantwoordelijke posten die ze zelf hebben gecreëerd en die het Vlaamse podiumveld vormgeven. De kinderen van de ‘Vlaamse Golf’ zijn nu ouders geworden. Alle makers die na hen kwamen, lopen willens nillens in hun spoor.

Alleen al daarom is het goed terug te kijken naar dat tijdvak waarin op en naast de scène plots zoveel veranderde dat Vlaanderen ineens op de internationale kaart kwam te staan. Wat veranderde er precies? Hoe veranderde het? Antwoorden op die vragen helpen om een hoop artistieke vanzelfsprekendheden van vandaag opnieuw te bekijken. Om ze te onderzoeken op hun verdiensten en hun eigenaardigheden, mogelijks ook op hun negatieve effecten of hun onvermijdelijke mythevorming. Want in het collectieve geheugen vallen de jaren tachtig dan wel samen met het parcours van de vernieuwers, in praktijk gebeurden ook daarnaast boeiende zaken. Dit Toneelstof-nummer wil, als fundament onder de bijgevoegde dvd, een aantal brillen bijstellen. Op toen, vanuit vandaag.

Inhoud van dit nummer

Een eerste deel artikels tekent het podiumwerk van de jaren tachtig in zijn algemene breedte. Na een inleidende tijdschets door Wouter Hillaert relateert Luk Van den Dries de idee dat de vernieuwers van de jaren tachtig een totale breuk maakten met het verleden. Hun werk ontstond niet in een vacuüm, maar vanuit een paar duidelijke invloedssferen uit de jaren zeventig en eerder. Katie Verstockt, bevraagd en uitgeschreven door Lieve Dierckx, focust op het braakliggende danslandschap van toen. Danielle de Regt legt in een interview met Hugo De Greef het verhaal achter de vele nieuwe podiuminstellingen en -organisaties van toen bloot. Want hoeveel bijzonder werk de jaren tachtig ook hebben opgeleverd, dat kon enkel dankzij een sterke institutionele verandering.

In een tweede deel zoomen we in op een paar specifieke verworvenheden van de jaren tachtig. Jozef De Vos richt zijn kijker naar de vaak onderbelichte stadstheaters en de kamertheaters, waar hij net zo goed een nieuw regisseurstheater ziet ontstaan. Marianne Van Kerkhoven en Ronald Geerts spitten respectievelijk naar de nieuwe productiewijzen en de verruimde visies op tekst en drama in de podiumkunsten van de jaren tachtig. Thomas Crombez biedt zicht op de Belgische performancekunst, een veld waarvan pas recent de cruciale invloed op de reguliere podiumkunsten onderkend wordt. En Paul De Bruyne sluit af met een beschouwing over de Vlaamse Golf die lang niet enkel juicht. Zijn terugblik spiegelt bij uitstek de gedeelde zoektocht van dit nummer naar nieuwe perspectieven op *the eighties*. Veel lees- en kijkgenot.

Meer info over het erfgoedproject Toneelstof, plus alle getranscribeerde video-interviews, is te vinden op www.toneelstof.be